

Torstai 7. toukokuuta 2009

Turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskevat vähimmäisvaatimukset (uudelleenlaatiminen) *I**

P6_TA(2009)0376

Euroopan parlamentin lainsäädäntöpäätöslauselma 7. toukokuuta 2009 ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi turvapaikanhakijoiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vähimmäisvaatimuksista (uudelleenlaadittu toisinto) (KOM(2008)0815 – C6-0477/2008 – 2008/0244(COD))

(2010/C 212 E/51)

(Yhteispäätösmenettely – uudelleenlaatiminen)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (KOM(2008)0815),
 - ottaa huomioon EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan 2 kohdan ja 63 artiklan ensimmäisen kohdan 1 alakohdan b alakohdan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C6-0477/2008),
 - ottaa huomioon säädösten uudelleenlaatimistekniikan järjestelmällisestä käytöstä 28. marraskuuta 2001 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen ⁽¹⁾,
 - ottaa huomioon oikeudellisten asioiden valiokunnan kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle työjärjestyksen 80 a artiklan 3 kohdan mukaisesti osoittaman 4. huhtikuuta 2009 päivätyn kirjeen,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 80 a ja 51 artiklan,
 - ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön (A6-0285/2009),
- A. toteaa, että Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission oikeudellisista yksiköistä koostuvan neuvoa-antavan ryhmän mukaan käsillä oleva ehdotus ei sisällä muita sisällöllisiä muutoksia kuin ne, jotka siinä on sellaisiksi yksilöity, ja siinä ainoastaan kodifoidaan aikaisemman säädöksen muuttumattomina säilyvät säännökset mainittujen muutosten kanssa niiden asiasisältöä muuttamatta,
1. hyväksyy komission ehdotuksen sellaisena kuin se on mukautettuna Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission oikeudellisista yksiköistä koostuvan neuvoa-antavan ryhmän suositusten perusteella ja sellaisena kuin se on jäljempänä tarkistettuna;
 2. pyytää komissiota antamaan asian uudelleen Euroopan parlamentin käsiteltäväksi, jos se aikoo tehdä tähän ehdotukseen huomattavia muutoksia tai korvata sen toisella ehdotuksella;
 3. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle.

⁽¹⁾ EYVL C 77, 28.3.2002, s. 1.

Torstai 7. toukokuuta 2009

P6_TC1-COD(2008)0244

Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ensimmäisessä käsittelyssä 7. toukokuuta 2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/.../EY antamiseksi turvapaikanhakijoiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vähimmäisvaatimuksista (uudelleenlaadittu toisinto)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 63 artiklan ensimmäisen kohdan 1 alakohdan b alakohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Turvapaikanhakijoiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vähimmäisvaatimuksista 27 päivänä tammikuuta 2003 annettuun neuvoston direktiiviin 2003/9/EY ⁽⁴⁾ olisi tehtävä useita aineellisia muutoksia. Mainittu direktiivi olisi selkeyden vuoksi laadittava uudelleen.
- (2) Turvapaikka-asioita koskeva yhteinen politiikka, johon sisältyy yhteinen eurooppalainen turvapaikkajärjestelmä, on olennainen osa Euroopan unionin tavoitetta muodostaa asteittain vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue, joka on avoin henkilöille, jotka olosuhteiden pakosta joutuvat oikeutetusti hakemaan suojelua yhteisöstä.
- (3) Eurooppa-neuvosto päätti Tampereella 15 ja 16 päivänä lokakuuta 1999 pidetyssä erityiskokouksessaan pyrkiä kohti yhteistä eurooppalaista turvapaikkajärjestelmää, joka perustuu 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn, pakolaisten oikeusasemaa koskevan Geneven yleissopimuksen, sellaisena kuin se on täydennetty 31 päivänä tammikuuta 1967 tehdyllä New Yorkin pöytäkirjalla, täysimääräiseen ja kokonaisvaltaiseen soveltamiseen, ja näin noudattaa palauttamiskiellon periaatetta ja varmistaa, ettei ketään palauteta vainottavaksi.
- (4) Tampereen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän olisi sisällettävä lyhyellä aikavälillä turvapaikanhakijoiden vastaanottoedellytyksiä koskevat vähimmäisvaatimukset.
- (5) Turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskevien vähimmäisvaatimusten vahvistaminen on uusi askel kohti eurooppalaista turvapaikkapolitiikkaa.
- (6) Nyt on toteutettu ensimmäinen vaihe perustettaessa yhteistä eurooppalaista turvapaikkajärjestelmää, jonka pitäisi pidemmällä aikavälillä johtaa yhteisen turvapaikkamenettelyn kehittämiseen ja yhtenäiseen asemaan turvapaikan saaneille koko unionissa. Marraskuun 4 päivänä 2004 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi Haagin ohjelman, jossa asetetaan tavoitteet vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueella vuosina 2005–2010. Haagin ohjelmassa komissiota pyydetään saattamaan ensimmäisen vaiheen oikeudellisten välineiden arviointi päätökseen ja antamaan toisen vaiheen välineet ja toimenpiteet neuvoston ja Euroopan parlamentin käsittelyyn niin, että ne voidaan hyväksyä ennen vuoden 2010 loppua.

⁽¹⁾ EUVL C ...

⁽²⁾ EUVL C ...

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 7. toukokuuta 2009.

⁽⁴⁾ EUVL L 31, 6.2.2003, s. 18.

Torstai 7. toukokuuta 2009

- (7) Toteutettujen arviointien tulosten perusteella tässä vaiheessa on aiheellista vahvistaa direktiivin 2003/9/EY taustalla olevat periaatteet, jotta turvapaikanhakijoille voidaan varmistaa aiempaa paremmat vastaanottoedellytykset.
- (8) Turvapaikanhakijoiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi koko unionin alueella tätä direktiiviä olisi sovellettava kaikenlaisien kansainvälistä suojelua koskevien hakemusmenettelyjen kaikissa vaiheissa kaikissa sijaintipaikoissa ja laitoksissa, jotka vastaanottavat turvapaikanhakijoita.
- (9) Jäsenvaltioiden olisi tätä direktiiviä soveltaessaan pyrittävä noudattamaan täysimääräisesti lapsen etua ja perheen yhtenäisyyden suojaamista koskevia periaatteita vuonna 1989 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimuksen sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen mukaisesti.
- (10) Tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden osalta jäsenvaltioita sitovat sellaisten kansainvälisen oikeuden välineiden mukaiset sitoumukset, joiden osapuolia jäsenvaltiot ovat.
- (11) Olisi säädettävä turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskevista vähimmäisvaatimuksista, jotka varmistavat heille **tavanomaisissa olosuhteissa** kohtuullisen elintason ja tasavertaiset elinolosuhteet kaikissa jäsenvaltioissa **I**.
- (12) Turvapaikanhakijoiden vastaanotto-olosuhteiden yhdenmukaistamisen pitäisi vähentää vastaanotto-olosuhteiden välisten eroavuuksien osaltaan aiheuttamaa turvapaikanhakijoiden myöhempää liikkumista jäsenvaltiosta toiseen.
- (13) Tämän direktiivin soveltamisala olisi laajennettava kattamaan toissijaista suojelua hakevat henkilöt, jotta voidaan varmistaa kaikkien kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden yhtäläinen kohtelu ja taata johdonmukaisuus EU:n voimassa olevan turvapaikkasäännösten kanssa, erityisesti kolmansien maiden kansalaisten ja kansalaisuudettomien henkilöiden määrittelyä pakolaisiksi tai muuta kansainvälistä suojelua tarvitseviksi henkilöiksi koskevista vähimmäisvaatimuksista sekä myönnetyn suojelun sisällöstä 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun neuvoston direktiivin 2004/83/EY ⁽¹⁾ kanssa.
- (14) Olisi annettava selkeät säännöt turvapaikanhakijoiden pääsystä työmarkkinoille, jotta voidaan edistää heidän riippumattomuuttaan ja poistaa suuret erot jäsenvaltioiden käytänteissä.
- (15) Kansallisten viranomaisten tulisi asettaa ensisijaiseksi tavoitteeksi erityisryhmiin kuuluvien henkilöiden välitön tunnistaminen ja asianmukainen seuranta, jotta *heidän vastaanotto-olosuhteissaan* voidaan nimenomaisesti varmistaa heidän erityistarpeidensa huomioon ottaminen.
- (16) Turvapaikanhakijoiden säilöönnotossa olisi sovellettava periaatetta, jonka mukaan ketään ei pidä ottaa säilöön pelkästään sen takia, että hän hakee kansainvälistä suojelua, ja erityisesti noudatettava **jäsenvaltioilla kansainvälisen oikeuden nojalla olevia velvoitteita ja etenkin** pakolaisten oikeusasemaa koskevan, 28 päivänä heinäkuuta 1951 tehdyn Geneven yleissopimuksen 31 artiklan määräyksiä. Jäsenvaltioiden ei varsinkaan pitäisi määrätä turvapaikanhakijoille seuraamuksia laittoman maahantulon tai oleskelun vuoksi, ja mahdollisten liikkumisrajoitusten pitäisi olla perusteltuja. Turvapaikanhaltijoiden säilöönnotto pitäisi sallia ainoastaan direktiivissä säädetyissä selvästi määritellyissä poikkeuksellisissa olosuhteissa ja noudattaen tarpeellisuus- ja suhteellisuusperiaatteita sekä kyseisen säilöönnoton toteuttamistavan että tarkoituksen osalta. Säilöön otetulla turvapaikanhakijalla pitäisi olla oikeus käyttää oikeuskeinoja kansallisessa tuomioistuimessa.
- (17) Säilöön otettuja hakijoita olisi kohdeltava ihmisarvoa kunnioittaen ja *vastaanotto-olosuhteissa* olisi otettava huomioon heidän tästä tilanteesta johtuvat tarpeensa. Jäsenvaltioiden olisi erityisesti varmistettava, että lapsen oikeuksista vuonna 1989 tehdyn YK:n yleissopimuksen 37 artiklaa noudatetaan.

(1) EUVL L 304, 30.9.2004, s. 12.

Torstai 7. toukokuuta 2009

- (18) Olisi annettava tietoa oikeusapua antavista järjestöistä ja ryhmistä sen varmistamiseksi, että noudatetaan menettelyä koskevia takeita, joihin kuuluu mahdollisuus ottaa yhteyttä tällaisiin järjestöihin ja ryhmiin.
- (19) Vastaanottojärjestelyjen väärinkäytön mahdollisuutta olisi rajoitettava määrittämällä ne olosuhteet, joissa turvapaikanhakijoille myönnettyjä vastaanotto-olosuhteita voidaan rajoittaa tai peruuttaa ne kokonaan, samalla kun kaikille turvapaikanhakijoille varmistetaan kohtuullinen elintaso.
- (20) Olisi turvattava kansallisten vastaanottojärjestelyjen ja jäsenvaltioiden keskinäisen yhteistyön tehokkuus turvapaikanhakijoiden vastaanotossa.
- (21) Olisi rohkaistava toimivaltaisten viranomaisten välillä suoritettavaa yhteensovittamista turvapaikanhakijoiden vastaanoton osalta, ja sen vuoksi edistettävä paikallisyhteisöjen ja vastaanottokeskusten sopu-sointuisia suhteita.
- (22) Vähimmäisvaatimusten luonteeseen kuuluu, että jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön tai pitää voimassa suotuisampia säännöksiä kolmansien maiden kansalaisille ja kansalaisuudettomille henkilöille, jotka pyytävät kansainvälistä suojelua jäsenvaltiosta.
- (23) Näin ollen jäsenvaltioita kehoitetaan soveltamaan tämän direktiivin säännöksiä myös menettelyissä, joissa päätetään suojelun myöntämisestä muutoin kuin direktiivin 2004/83/EY mukaisesti.
- (24) ***Jotta mahdollistetaan turvapaikanhakijoiden vastaanoton vähimmäisvaatimusten parantaminen, Euroopan unionin olisi osoitettava suhteessa enemmän varoja parannusten kustannusten kattamiseksi, etenkin jäsenvaltioille, joiden kansallisiin turvapaikkajärjestelmiin kohdistuu erityisiä ja koh-tuuttomia paineita eritoten niiden maantieteellisen sijainnin tai väestötilanteen vuoksi.***
- (25) Tämän direktiivin täytäntöönpanoa olisi arvioitava säännöllisesti.
- (26) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta, joka on turvapaikanhakijoiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevien vähimmäisvaatimusten vahvistaminen, vaan se voidaan || toi-minnan laajuus ja vaikutukset || huomioon ottaen saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mu-kaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.
- (27) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan erityisesti Euroopan unionin perus-oikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita. Tämän direktiivin tarkoituksena on ennen kaikkea varmistaa, että ihmisarvoa kunnioitetaan täysimääräisesti ja että Euroopan unionin perusoikeuskirjan 1, 4, 6, 7, 18, 24 ja 47 artiklan soveltamista edistetään, ja se on pantava täytäntöön niiden mukaisesti.
- (28) Velvollisuus saattaa tämä direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä olisi rajoitettava koskemaan ainoas-taan niitä säännöksiä, joilla muutetaan aiemman direktiivin sisältöä. Velvollisuus saattaa sisällöltään muuttumattomat säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöä perustuu aiempaan direktiiviin.
- (29) Tämä direktiivi ei vaikuta liitteessä II olevassa B osassa mainittuun jäsenvaltioita velvoittavaan mää-räikaan, jonka kuluessa jäsenvaltioiden on saatettava tämä direktiivi osaksi kansallista lainsäädäntöä,

Torstai 7. toukokuuta 2009

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

TARKOITUS, MÄÄRITELMÄT JA SOVELTAMISALA

1 artikla

Tarkoitus

Tämän direktiivin tarkoituksena on vahvistaa turvapaikanhakijoiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevat vähimmäisvaatimukset.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) 'kansainvälistä suojelua koskevalla hakemuksella' neuvoston **direktiivin** 2004/83/EY **2 artiklan g alakohdassa** määriteltyä kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta;
- b) 'hakijalla' tai 'turvapaikanhakijalla' kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä, joka on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, jonka johdosta ei ole vielä tehty lopullista päätöstä;
- c) 'perheenjäsenillä', jos perhe oli jo ollut olemassa lähtömaassa, seuraavia hakijan perheenjäseniä, jotka oleskelevat siinä jäsenvaltiossa, jossa hakija on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa:
 - i) turvapaikanhakijan aviopuoliso tai hänen vakituinen avopuolisonsa, jos avopuolisoita asianomaisten jäsenvaltion lainsäädännön tai käytännön mukaan kohdellaan samalla tavalla kuin aviopuolisoja sen ulkomaalaislainsäädännössä;
 - ii) edellä i alakohdassa tarkoitettujen puolisoitten tai hakijan alaikäiset lapset, jos nämä ovat naimattomia riippumatta siitä, ovatko he syntyneet avioliitossa tai avioliiton ulkopuolella tai onko heidät otettu ottolapsiksi kansallisen lainsäädännön mukaisesti;
 - iii) edellä i alakohdassa tarkoitettujen puolisoitten tai hakijan naimisissa olevat alaikäiset lapset riippumatta siitä, ovatko he syntyneet avioliitossa tai avioliiton ulkopuolella tai onko heidät otettu ottolapsiksi kansallisen lainsäädännön mukaisesti, **ja edellyttäen, ettei aviopuoliso ole tullut maahan heidän mukanaan**, jos on heidän etunsa mukaista asua hakijan kanssa;
 - iv) hakijan isä, äiti tai holhooja, kun hakija on alaikäinen ja naimaton, tai kun hakija on alaikäinen ja naimisissa oleva, mutta **aviopuoliso ei ole tullut maahan hänen mukanaan ja** on hänen etunsa mukaista asua isänsä, äitinsä tai holhoojansa kanssa;
 - v) hakijan alaikäiset naimattomat sisarukset, kun hakija on alaikäinen ja naimaton, tai kun hakija tai hänen sisaruksensa ovat alaikäisiä ja naimisissa **■**, mutta **aviopuoliso ei ole tullut maahan hänen tai heidän mukanaan ja** yhdelle tai useammalle heistä on etua siitä, että he asuvat yhdessä;
- vi) **erityistarpeita omaavat huollettavina olevat aikuiset;**
- d) 'menettelyillä' ja 'muutoksenhaulla' jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä menettelyjä ja muutoksenhakua;

Torstai 7. toukokuuta 2009

- e) 'alaikäisellä' alle 18-vuotiaasta kolmannen maan kansalaista tai kansalaisuudetonta henkilöä;
- f) 'ilman huoltajaa olevalla alaikäisellä' alaikäistä, joka saapuu jäsenvaltioiden alueelle ilman hänestä joko lain tai vakiintuneen käytännön mukaisesti vastuussa olevaa aikuista, niin kauan kuin hän ei tosiasiallisesti ole tällaisen henkilön huostassa; tämä tarkoittaa myös alaikäistä, joka jää ilman huoltajaa sen jälkeen, kun hän on saapunut jäsenvaltioiden alueelle;
- g) 'vastaanotto-olosuhteilla' kaikkia jäsenvaltioiden tämän direktiivin mukaisesti turvapaikanhakijoiden hyväksi toteuttamia toimenpiteitä;
- h) 'aineellisilla vastaanotto-olosuhteilla' vastaanotto-olosuhteita, joihin kuuluvat majoitus, ruoka ja vaatetus luontoissuorituksina, rahallisena etuutena tai maksukuponkien muodossa, tai niiden yhdistelmänä, sekä päiväraha;
- i) 'säilöönnotolla' sitä, että jäsenvaltio sulkee turvapaikanhakijan tiettyyn paikkaan, jossa hakijalta on viety hänen liikkumisvapautensa;
- j) 'vastaanottokeskuksella' mitä tahansa paikkaa, jota käytetään turvapaikanhakijoiden joukkomajoitukseen.

3 artikla

Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin kolmansien maiden kansalaisiin ja kansalaisuudettomiin henkilöihin, jotka hakevat kansainvälistä suojelua jäsenvaltioiden alueella, rajat ja kauttakulkualueet mukaan luettuina, niin kauan kun heidän sallitaan jäädä tälle alueelle turvapaikanhakijoina, sekä perheenjäseniin, jos tällainen kansainvälistä suojelua koskeva hakemus koskee heitä *sovellettavan* kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
2. Tätä direktiiviä ei sovelleta jäsenvaltioiden edustustoille esitettyihin diplomaattista suojelua tai alueellista turvapaikkaa koskeviin pyyntöihin.
3. Tätä direktiiviä ei sovelleta silloin, kun sovelletaan vähimmäisvaatimuksista tilapäisen suojelun antamiseksi siirtymään joutuneiden henkilöiden joukkoalaisen maahantulon tilanteissa, ja toimenpiteistä näiden henkilöiden vastaanottamisen ja vastaanottamisesta jäsenvaltioille aiheutuvien rasitusten tasapuolisen jakautumisen edistämiseksi 20 päivänä heinäkuuta 2001 annetun neuvoston direktiivin 2001/55/EY ⁽¹⁾ säännöksiä.
4. Jäsenvaltiot voivat päättää soveltaa tätä direktiiviä menettelyihin, joiden mukaisesti päätetään suojelun myöntämisestä *muulla perusteella* kuin direktiivin 2004/83/EY perusteella.

4 artikla

Suotuisimmat säännökset

Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön tai pitää voimassa turvapaikanhakijoiden ja heidän läheisten sukulaistensa osalta, jotka oleskelevat samassa jäsenvaltiossa ja ovat *turvapaikanhakijan* huollettavina, taikka humanitaarisista syistä, vastaanotto-olosuhteita koskevia suotuisampia säännöksiä, sikäli kuin nämä säännökset ovat tämän direktiivin mukaisia.

⁽¹⁾ EYVL L 212, 7.8.2001, s. 12.

Torstai 7. toukokuuta 2009

II LUKU

VASTAANOTTO-OLOSUhteITA KOSKEVAT YLEISET SÄÄNNÖKSET

5 artikla

Tiedottaminen

1. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava turvapaikanhakijoille kohtuullisen ajan kuluessa, joka ei saa ylittää viittätoista päivää siitä, kun he ovat tehneet kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksensa toimivaltaiselle viranomaiselle, ainakin vastaanotto-olosuhteisiin liittyvistä etuuksista ja velvollisuuksista, joita heidän on noudatettava.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijat saavat tietoja erityistä oikeusapua antavista järjestöistä tai ryhmistä sekä järjestöistä, jotka voivat auttaa heitä vastaanotto-olosuhteisiin liittyvissä asioissa tai antaa niitä koskevia tietoja, mukaan lukien terveydenhoitoa koskevat tiedot.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitetut tiedot annetaan kirjallisesti **█** kielellä, jota **hakijat ymmärtävät tai jota heidän voidaan** kohtuudella **olettaa** ymmärtävän. Tarvittaessa kyseiset tiedot voidaan myös antaa suullisesti.

6 artikla

Asiakirjat

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijalle annetaan kolmen päivän kuluessa siitä, kun hakemus on tehty toimivaltaiselle viranomaiselle, henkilökohtainen asiakirja, jossa todetaan hänen asemansa turvapaikanhakijana tai todistetaan, että hänellä on lupa jäädä jäsenvaltion alueelle siksi ajaksi, kun hänen hakemustaan käsitellään.

█ Turvapaikanhakijoille **█** tämän direktiivin mukaisesti **myönnettävien oikeuksien ja etujen myöntämiseksi ei saa vaatia mitään muita asiakirjoja.**

Jos ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun asiakirjan haltija ei saa liikkua vapaasti jäsenvaltion koko alueella tai osalla sitä, asiakirjassa on myös todettava tämä seikka.

2. Jäsenvaltiot voivat olla soveltamatta tätä artiklaa, kun turvapaikanhakija on säilöön otettuna, rajalla tehdyn kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkinnan aikana tai osana menettelyä, jonka tarkoituksena on päättää hakijan oikeudesta tulla laillisesti jäsenvaltion alueelle. Erityistapauksissa jäsenvaltiot voivat kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkinnan aikana antaa hakijalle jonkin muun 1 kohdassa tarkoitettua asiakirjaa vastaavan todistuksen.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun asiakirjan ei välttämättä tarvitse todistaa turvapaikanhakijan henkilöllisyyttä.

4. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet toimittaakseen turvapaikanhakijalle 1 kohdassa tarkoitetun asiakirjan, jonka on oltava voimassa niin kauan kuin hänellä on oikeus viipyä kyseisen jäsenvaltion alueella tai sen rajalla.

5. Jäsenvaltiot voivat myöntää turvapaikanhakijalle matkustusasiakirjan, jos vakavat humanitaariset syyt edellyttävät hänen läsnäoloaan toisessa valtiossa.

7 artikla

Asuinpaikka ja liikkumisvapaus

1. Turvapaikanhakijat voivat liikkua vapaasti vastaanottavan jäsenvaltion koko alueella tai tämän jäsenvaltion heille osoittamalla alueella. Osoitettu alue ei saa vaikuttaa yksityiselämän koskemattomuuteen ja sen on oltava riittävän laaja, jotta turvataan mahdollisuus tämän direktiivin mukaisiin etuihin.

Torstai 7. toukokuuta 2009

2. Jäsenvaltio voi päättää turvapaikanhakijan asuinpaikasta yleisen edun, yleisen järjestyksen tai tarvittaessa hänen hakemuksensa sujuvan käsittelyn perusteella.

3. Jäsenvaltio voi asettaa aineellisten vastaanotto-olosuhteiden tarjoamisen ehdoksi sen, että hakija tosiasiassa asuu tietyssä paikassa, jonka jäsenvaltio määrää. Tämä päätös, joka voi olla luonteeltaan yleinen, on tehtävä tapauskohtaisesti, ja sen on perustuttava kansalliseen lainsäädäntöön.

4. Jos se osoittautuu tarpeelliseksi esimerkiksi oikeudellisista tai oikeusjärjestyksen perusteisiin liittyvistä syistä, jäsenvaltio voi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti rajoittaa turvapaikanhakijan oleskelun tiettyyn paikkaan.

5. Jäsenvaltioiden on säädettävä mahdollisuudesta myöntää hakijoille väliaikainen lupa poistua 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua asuinpaikasta ja/tai 1 kohdassa tarkoitettua osoitetulta alueelta. Päätökset on tehtävä tapauskohtaisesti, objektiivisesti ja puolueettomasti, ja kielteiset päätökset on perusteltava.

Hakijan ei tarvitse hakea lupaa tavataksaan sovitulla tavalla viranomaisia ja ollakseen paikalla tuomioistuimessa, jos hänen läsnäolonsa on välttämätöntä.

6. Jäsenvaltion on vaadittava hakijaa ilmoittamaan toimivaltaisille viranomaisille kulloinkin osoitteensa ja ilmoittamaan näille osoitteen muutoksista mahdollisimman pian.

8 artikla

Säilöönotto

1. Jäsenvaltiot eivät saa ottaa ketään säilöön pelkästään sen vuoksi, että hän on hakenut *pakolaisaseman myöntämistä tai poistamista koskevissa menettelyissä jäsenvaltioissa sovellettavista vähimmäisvaatimuksista 1 päivänä joulukuuta 2005 annetun* neuvoston direktiivin 2005/85/EY ⁽¹⁾ mukaisesti.

2. Jäsenvaltiot voivat tarpeen mukaan kunkin tapauksen yksilöllisen arvioinnin perusteella sulkea kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti hakijan tiettyyn paikkaan, jos lievempiä pakkokeinoja ei voida soveltaa tehokkaasti. Hakija voidaan sulkea tiettyyn paikkaan ainoastaan silloin, kun

- a) jäsenvaltio määrittää, varmistaa tai tarkistaa henkilön henkilöllisyyden tai kansalaisuuden;
- b) jäsenvaltio määrittää *kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen* perusteet, jos ne muuten voisivat kadota;
- c) jäsenvaltio tekee menettelyn yhteydessä päätöksen henkilön oikeudesta tulla alueelle;
- d) hakijan sulkeminen tiettyyn paikkaan on tarpeen kansallisen turvallisuuden tai yleisen järjestyksen vuoksi.

Tämä kohta ei rajoita 11 artiklan soveltamista.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisessa lainsäädännössä on säännökset säilöönoton vaihtoehtoista, joita ovat esimerkiksi säännöllinen ilmoittautuminen viranomaisille, asianmukaisen rahavakuuden asettaminen tai velvollisuus pysytellä määrättyssä paikassa.

⁽¹⁾ EUVL L 326, 13.12.2005, s. 13.

Torstai 7. toukokuuta 2009

9 artikla

Säilöön otetuille turvapaikanhakijoille myönnettävät takeet

1. Säilöönoton kesto on rajoitettava mahdollisimman lyhyeksi. Erityisesti 8 artiklan 2 kohdan a, b tai c alakohdan mukainen säilöönotto ei saa ylittää kohtuullista aikaa, joka tarvitaan hallinnollisiin menettelyihin, joilla hankitaan tietoja turvapaikanhakijan kansalaisuudesta **tai henkilöllisyydestä** tai hänen hakemuksensa perusteista, tai menettelyyn, jolla päätetään hakijan oikeudesta tulla alueelle.

Mainitut menettelyt on saatettava päätökseen nopeasti. Säilöönoton jatkamista ei voida perustella menettelyn viivästyksellä, joka ei johdu turvapaikanhakijasta.

2. Oikeusviranomaiset antavat säilöönottomääräyksen. Kiireellisissä tapauksissa myös hallintoviranomaiset voivat antaa säilöönottomääräyksiä; näissä tapauksissa oikeusviranomaisten on vahvistettava säilöönottomääräys 72 tunnin kuluessa säilöönoton alkamisesta. Turvapaikanhakija on vapautettava välittömästi, jos oikeusviranomainen toteaa säilöönoton laittomaksi tai päätöstä ei tehdä kyseisen 72 tunnin ajanjakson kuluessa.

3. Säilöönottomääräys on annettava kirjallisesti. Siinä on ilmoitettava tosiseikat ja oikeudelliset perusteet sekä säilöönoton enimmäiskesto.

4. Säilöön otetuille turvapaikanhakijoille on välittömästi ilmoitettava säilöönoton syyt ja enimmäiskesto sekä kansallisen lainsäädännön mukaiset menettelyt, joilla säilöönottomääräykseen voidaan hakea muutosta; tiedot on annettava kielellä, jota **turvapaikanhakijat ymmärtävät tai jota heidän** voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän.

5. Oikeusviranomaisen on tarkasteltava säilöönoton jatkamisen perusteita säännöllisin väliajoin joko turvapaikanhakijan pyynnöstä tai viran puolesta.

Säilöönottoa ei saa koskaan pitkittää tarpeettomasti.

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, **että maksutonta** oikeusapua ja/tai oikeudellinen edustaja **myönnetään** tarvittaessa **pyynnöstä direktiivin 2005/85/EY 15 artiklan 3–6 kohdan mukaisesti.**

Oikeusavun ja/tai oikeudellisen edustajan saatavuutta koskevista menettelyistä näissä tapauksissa on säädettävä kansallisessa lainsäädännössä.

10 artikla

Säilöönoton edellytykset

1. Jäsenvaltiot eivät saa sijoittaa säilöön otettuja turvapaikanhakijoita vankiloihin. Säilöönotto voidaan toteuttaa ainoastaan tarkoitusta varten perustetuissa laitoksissa.

Säilöön otetut turvapaikanhakijat on pidettävä erillään muista kolmansien maiden kansalaisista, jotka eivät ole hakeneet kansainvälistä suojelua, paitsi jos on tarpeen varmistaa perheen yhtenäisyys ja hakija on antanut siihen suostumuksensa.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että säilöön otetuilla turvapaikanhakijoilla on tilaisuus ottaa yhteyttä oikeudellisiin edustajiin, perheenjäseniin, **sosiaalityöntekijöihin ja uskonnollisten yhteisöjen edustajiin** ja oikeus tavata heitä. Yhdistyneiden Kansakuntien pakolaisasiain päävaltuutetun (UNHCR) ja muiden asian kannalta merkityksellisten toimivaltaisten kansallisten, kansainvälisten ja valtiosta riippumattomien järjestöjen ja elinten edustajille on myös annettava mahdollisuus olla yhteydessä hakijoihin ja tavata heitä säilöönottoalueilla.

3. **Jäsenvaltioiden on varmistettava, että säilöön otetut turvapaikanhakijat voivat tarvittaessa saada asianmukaista lääketieteellistä hoitoa ja psykologista tukea.**

Torstai 7. toukokuuta 2009

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että säilöön otetuille turvapaikanhakijoille annetaan viipymättä ajantasaista tietoa laitoksessa sovellettavista säännöistä, joissa määritetään heidän oikeutensa ja velvollisuutensa kielellä, jota **he ymmärtävät tai jota** heidän voidaan kohtuudella olettaa ymmärtävän.

11 artikla

Muita heikommassa asemassa olevien henkilöryhmien ja erityisryhmiin kuuluvien henkilöiden säilöönotto

1. Alaikäisiä ei saa ottaa säilöön, paitsi jos se on heidän etunsa mukaista, kuten 23 artiklan 2 kohdassa säädetään; lisäksi on otettava huomioon heidän tilanteensa yksilöllisen arvioinnin tulokset tämän artiklan 5 kohdan mukaisesti.

Ilman huoltajaa olevia alaikäisiä ei saa koskaan ottaa säilöön.

2. Jos alaikäisiä otetaan säilöön, heillä on oltava mahdollisuus || vapaa-ajan toimintaan, ikäänsä sopiva leikki- ja virkistystoiminta **sekä ulkoilu** mukaan luettuina.

3. Säilöön otetuille perheille on järjestettävä erilliset majoitustilat, joilla taataan riittävä yksityisyys.

4. Jos naispuolisia turvapaikanhakijoita otetaan säilöön, jäsenvaltioiden on varmistettava, että heidät majoitetaan erilleen miespuolisista turvapaikanhakijoista, paitsi jos he ovat perheenjäseniä ja kaikki asianomaiset suostuvat yhteismajoitukseen.

5. Henkilöitä, joilla on erityistarpeita, ei saa ottaa säilöön, paitsi jos pätevä **ja riippumaton** ammattilainen toteaa kyseisten henkilöiden tilanteen yksilöllisen arvioinnin perusteella, ettei heidän fyysinen eikä henkinen terveytensä eikä muu hyvinvointinsa heikkene merkittävästi säilöönnoton vuoksi.

Jos henkilöitä, joilla on erityistarpeita, otetaan säilöön, jäsenvaltion on varmistettava heidän tilanteensa säännöllinen seuranta ja riittävät tukitoimet.

12 artikla

Perhe

Jäsenvaltion on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet *turvapaikanhakijoiden* perheen yhtenäisyyden säilyttämiseksi mahdollisimman hyvin alueellaan, jos kyseinen jäsenvaltio on huolehtinut *heidän majoituksestaan*. Tällaisia toimenpiteitä sovelletaan turvapaikanhakijoiden suostumuksella.

13 artikla

Lääkärintarkastukset

Jäsenvaltiot voivat vaatia, että hakijoille tehdään kansanterveydellisiin syihin perustuva lääkärintarkastus.

14 artikla

Alaikäisten koulunkäynti ja opiskelu

1. Jäsenvaltioiden on annettava turvapaikanhakijoiden alaikäisille lapsille ja alaikäisille turvapaikanhakijoille mahdollisuus käydä koulua vastaavin edellytyksin kuin vastaanottavan jäsenvaltion kansalaisille niin kauan kun heitä tai heidän vanhempiaan koskevaa maastapoistamistoimenpidettä ei tosiasiallisesti panna täytäntöön. Tällainen koulutus voidaan järjestää vastaanottokeskuksissa.

Jäsenvaltiot eivät voi kieltää henkilöä jatkamasta keskiasteen opetuksen seuraamista vain siitä syystä, että hänestä on tullut täysi-ikäinen.

Torstai 7. toukokuuta 2009

2. Koulunkäynnin **aloittaminen on varmistettava mahdollisimman pian sen jälkeen, kun alaikäinen tai joku hänen puolestaan on tehnyt kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen, ja joka tapauksessa sitä voidaan lykätä enintään kolmella kuukaudella siitä päivästä, jona || kansainvälistä suojelua koskeva hakemus on tehty.**

Tarvittaessa on tarjottava valmistavaa opetusta, kielten opetus mukaan lukien, jolla helpotetaan alaikäisten koulunkäynnin aloittamista kansallisessa koulujärjestelmässä, ja/tai erityisopetusta, jolla edistetään heidän sopeutumistaan kyseiseen järjestelmään.

3. Jollei 1 kohdassa tarkoitettu koulunkäynti alaikäisen erityistilanteen vuoksi ole mahdollista, jäsenvaltion on tarjottava muita koulutusjärjestelyjä kansallisen lainsäädännön ja kansallisten käytänteiden mukaisesti.

15 artikla

Työllistäminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että hakijat pääsevät työmarkkinoille viimeistään kuuden kuukauden kuluttua kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemispäivästä.

2. Jäsenvaltioiden on päätettävä, millä edellytyksillä hakijalle sallitaan pääsy työmarkkinoille kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti ja rajoittamatta aiheuttomasti turvapaikanhakijoiden pääsyä työmarkkinoille.

3. Pääsyä työmarkkinoille ei saa evätä muutoksenhakumenettelyn aikana, jos tavanomaisessa menettelyssä tehtyä kielteistä päätöstä koskevalla muutoksenhauulla on lykkäävä vaikutus, ennen kuin muutoksenhaun johdosta tehty kielteinen päätös on annettu tiedoksi.

16 artikla

Ammatillinen koulutus

Jäsenvaltiot voivat sallia turvapaikanhakijoiden pääsyn ammatilliseen koulutukseen riippumatta siitä, onko heillä pääsy työmarkkinoille.

Mahdollisuus päästä sellaiseen ammatilliseen koulutukseen, johon liittyy työsopimus, riippuu siitä, millaiset mahdollisuudet hakijalla on päästä työmarkkinoille 15 artiklan mukaisesti.

17 artikla

Aineellisia vastaanotto-olosuhteita ja terveydenhoitoa koskevat yleiset säännökset

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että aineelliset vastaanotto-olosuhteet ovat hakijoiden saatavilla, kun he hakevat kansainvälistä suojelua.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että aineellisilla vastaanotto-olosuhteilla tarjotaan *hakijoille* riittävä elintaso, jolla taataan heidän toimeentulonsa sekä suojellaan fyysistä terveyttä ja mielenterveyttä.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sama elintaso taataan myös henkilöille, joilla on 22 artiklassa tarkoitettuja erityistarpeita, sekä säilöön otetuille henkilöille.

3. Jäsenvaltiot voivat asettaa kaikkien tai joidenkin aineellisten vastaanotto-olosuhteiden ja terveydenhuollon ehdoksi sen, että hakijan varallisuus ei riitä hänen terveytensä kannalta riittävään elintasoon ja toimeentuloon.

Torstai 7. toukokuuta 2009

4. Jäsenvaltiot voivat vaatia 3 kohdan säännöksen nojalla, että hakija osallistuu tässä direktiivissä säädettyjen aineellisten vastaanotto-olosuhteiden ja terveydenhuollon kustannuksiin tai maksaa ne kokonaan itse, jos hänellä on siihen riittävästi varoja, esimerkiksi jos hän on ollut töissä riittävän pitkän ajan.

Jos käy ilmi, että hakijan varallisuus oli riittävä aineellisten vastaanotto-olojen ja terveydenhuollon kustannusten suorittamiseen silloin, kun näistä perustarpeista huolehdittiin, jäsenvaltiot voivat vaatia turvapaikanhakijalta tästä korvauksen.

5. Aineelliset vastaanotto-olosuhteet voidaan tarjota luontoissuorituksina, rahallisena avustuksena tai maksukuponkeina tai näiden yhdistelmänä.

Jos jäsenvaltiot tarjoavat aineelliset vastaanotto-olosuhteet rahallisten avustuksien tai maksukuponkien muodossa, niiden määrä on vahvistettava tämän artiklan periaatteiden mukaisesti.

18 artikla

Aineellisia vastaanotto-olosuhteita koskevat yksityiskohtaiset säännöt

1. Jos asuminen järjestetään luontoissuorituksena, tämän olisi tapahduttava jollain seuraavista tavoista tai niiden yhdistelmällä:

- a) tiloissa, joita rajalla tehdyn kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelyn ajan käytetään hakijoiden majoittamista varten;
- b) vastaanottokeskuksissa, joiden tarjoama elintaso on asianmukainen;
- c) yksityiskodeissa, erillisissä asunnoissa, hotelleissa tai muissa hakijoiden majoittamista varten mukaautuissa tiloissa.

2. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että 1 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettu tavoin majoitettuihin hakijoihin on:

- a) perhe-elämän suoja;
- b) mahdollisuus pitää yhteyttä sukulaisiin, oikeudellisiin avustajiin, UNHCR:n edustajiin ja jäsenvaltioiden tunnustamiin valtiosta riippumattomiin järjestöihin.

Edellä 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuihin tiloihin ja vastaanottokeskuksiin sijoitettujen hakijoiden osalta jäsenvaltioiden on otettava huomioon ikään ja sukupuoleen liittyvät seikat ja niiden henkilöiden tilanne, joilla on erityistarpeita.

Jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimet estääkseen väkivallan ja sukupuoleen perustuvan väkivallan, seksuaalinen väkivalta mukaan lukien, 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuissa tiloissa ja vastaanottokeskuksissa.

3. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että hakijoiden alaikäiset lapset tai alaikäiset hakijat majoitetaan yhdessä vanhempiensa tai muun aikuisen perheenjäsenen kanssa, joka on heistä vastuussa joko lain tai vakiintuneen käytännön mukaan edellyttäen, että tämä on asianomaisten alaikäisten edun mukaista.

4. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että hakijoita siirretään yhdestä majoituspaikasta toiseen ainoastaan silloin, kun se on tarpeen. Jäsenvaltioiden on annettava hakijoille mahdollisuus ilmoittaa oikeudellisille avustajilleen siirrosta ja uudesta osoitteestaan.

Torstai 7. toukokuuta 2009

5. Vastaanottokeskusten henkilöstöllä on oltava asianmukainen koulutus, ja sitä koskee työssä saatujen tietojen osalta kansallisen lainsäädännön mukainen salassapitovelvollisuus.

6. Jäsenvaltiot voivat ottaa hakijat mukaan päättämään vastaanottokeskusten aineellisista voimavaroista ja ilmapiiriin vaikuttavista tekijöistä muodostamalla asukkaita edustavia neuvoo-antavia neuvostoja tai komiteoita.

7. Turvapaikanhakijoiden oikeudelliset avustajat tai neuvonantajat ja UNHCR:n edustajat tai UNHCR:n nimeämien ja asianomaisen jäsenvaltion tunnustamien valtiosta riippumattomien järjestöjen edustajilla on oltava pääsy vastaanottokeskuksiin ja muihin majoitustiloihin avustaakseen || hakijoita. Näiden henkilöiden pääsyä majoitustiloihin voidaan rajoittaa ainoastaan keskusten ja majoitustilojen sekä turvapaikanhakijoiden turvallisuuteen liittyvistä syistä.

8. Jäsenvaltiot voivat asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa poikkeuksellisesti vahvistaa aineellisille vastaanotto-olosuhteille tässä artiklassa säädetystä poikkeavat yksityiskohtaiset säännöt kohtuulliseksi ja mahdollisimman lyhyeksi ajaksi, jos:

- a) hakijan erityistarpeiden alustava arviointi on tarpeen,
- b) tavallisesti käytettävissä olevat majoitustilat ovat tilapäisesti täynnä,
- c) turvapaikanhakija on otettu säilöön tai on sellaisissa raja-alueen tiloissa, joihin hänen oleskelunsa on rajoitettu.

Tällaisten poikkeavien olosuhteiden on aina täytettävä perustarpeet.

19 artikla**Terveystarpeet**

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että hakijat saavat tarpeellisen terveydenhuollon, joka käsittää vähintään ensiavun sekä fyysisen sairauden tai mielenterveyshäiriön kannalta välttämättömän hoidon.
2. Jäsenvaltioiden on järjestettävä tarpeellinen lääketieteellinen tai muunlainen hoito, asianmukainen mielenterveyshoito mukaan lukien, turvapaikanhakijoille, joilla on erityistarpeita ■.

20 artikla**Kidutuksen uhrin**

Jäsenvaltioiden on huolehdittava siitä, että kidutuksen uhrin ohjataan viipymättä heidän tilanteensa kannalta asianmukaiseen hoitolaitokseen.

III LUKU**AINEELLISTEN VASTAANOTTO-OLOSUHTEIDEN RAJOITTAMINEN TAI PERUUTTAMINEN****21 artikla****Aineellisten vastaanotto-olosuhteiden rajoittaminen tai peruuttaminen**

1. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa aineellisia vastaanotto-olosuhteita, jos turvapaikanhakija
 - a) poistuu toimivaltaisen viranomaisen määräämästä asuinpaikasta ilmoittamatta tästä kyseiselle viranomaiselle tai ilman lupaa, jos sellaista edellytetään, tai

Torstai 7. toukokuuta 2009

b) laiminlyö turvapaikkamenettelyyn liittyvän ilmoittautumisvelvollisuutensa tai ei ole noudattanut pyyntöä toimittaa tietoja tai kutsua saapua turvapaikkamenettelyä koskevaan henkilökohtaiseen puhutteluun kansallisessa lainsäädännössä säädetyn kohtuullisen ajan kuluessa, tai

c) on jo tehnyt hakemuksen samassa jäsenvaltiossa.

Kun hakija on jäljitetty tai hän ilmoittautuu vapaaehtoisesti toimivaltaiselle viranomaiselle, on tehtävä katoamisen syihin perustuva perusteltu päätös rajoitettujen aineellisten vastaanotto-olosuhteiden uudelleen myöntämisestä kokonaan tai osittain;

2. Jäsenvaltiot voivat rajoittaa aineellisia vastaanotto-olosuhteita tai peruuttaa ne, jos hakija on kätkenyt varojaan ja saanut näin ollen aiheetonta etua aineellisista vastaanotto-olosuhteista.

3. Jäsenvaltiot voivat määrätä seuraamuksia, joita sovelletaan majoitustiloja koskevien sääntöjen vakaviin rikkomisiin sekä törkeän väkivaltaiseen käyttäytymiseen.

4. Edellä 1, 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua aineellisten vastaanotto-olosuhteiden rajoittamista tai peruuttamista taikka seuraamusten määräämistä koskevat päätökset on tehtävä kussakin yksittäistapauksessa erikseen, objektiivisesti ja puolueettomasti ja päätökset on perusteltava. Päätösten on perustuttava erityisesti 22 artiklassa tarkoitettujen henkilöiden osalta asianomaisen henkilön henkilökohtaiseen tilanteeseen suhteellisuusperiaate huomioon ottaen. Jäsenvaltioiden on aina varmistettava toimeentulo, ensiavun saanti ja fyysisen sairauden tai mielenterveyshäiriön edellyttämä välttämätön hoito.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, ettei aineellisia vastaanotto-olosuhteita rajoiteta tai peruuteta ennen kuin kielteinen päätös on tehty.

IV LUKU

HENKILÖT, JOILLA ON ERITYISTARPEITA

22 artikla

Yleisperiaate

1. Jäsenvaltioiden on otettava huomioon kansallisessa lainsäädännössään, jolla tämän direktiivin säännökset pannaan täytäntöön, niiden henkilöiden erityistilanne, joilla on erityistarpeita. Muita heikommassa asemassa olevien henkilöiden, kuten alaikäisten, ilman huoltajaa olevien alaikäisten, vammaisten, vanhusten, raskaana olevien naisten, yksinhuoltajien, joilla on alaikäisiä lapsia, ihmiskaupan uhrien, **sukupuolielinten silpomisen uhreiksi joutuneiden naisten**, mielenterveyshäiriöistä kärsivien henkilöiden sekä kidutuksen, raiskauksen tai muun vakavan psyykkisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneiden henkilöiden katsotaan aina olevan henkilöitä, joilla on erityistarpeita.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä kansallisessa lainsäädännössään menettelyistä, joilla havaitaan jo kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen jättämisen yhteydessä, onko hakijalla erityistarpeita, ja määritetään kyseisten tarpeiden luonne. Jäsenvaltioiden on varmistettava **riittävä** tuki henkilöille, joilla on erityistarpeita, koko turvapaikkamenettelyn ajan, ja huolehdittava kyseisten henkilöiden tilanteen asianmukaisesta seurannasta.

23 artikla

Alaikäiset

1. Jäsenvaltioiden on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu pannessaan täytäntöön tämän direktiivin alaikäisiin sovellettavia säännöksiä. Jäsenvaltioiden on taattava lapselle elintaso, joka vastaa hänen fyysistä, henkistä, hengellistä, moraalista ja sosiaalista kehitystasoaan.

Torstai 7. toukokuuta 2009

2. Jäsenvaltioiden on lapsen etua arvioidessaan otettava huomioon erityisesti seuraavat tekijät:
 - a) perheen yhdistämisen mahdollisuus;
 - b) alaikäisen hyvinvointi ja sosiaalinen kehitys, ottaen erityisesti huomioon hänen etnisen, uskonnollisen, kulttuurisen ja kielellisen taustansa;
 - c) turvallisuusnäkökohdat erityisesti silloin kun lapsella on riski joutua ihmiskaupan uhriksi;
 - d) alaikäisen näkemykset hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että alaikäisillä on mahdollisuus ikäänsä sopivaan vapaa-ajan toimintaan, leikki- ja virkistystoimintaan mukaan luettuina, 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuissa tiloissa ja vastaanottokeskuksissa.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikenlaisten väärinkäytösten, laiminlyöntien, hyväksikäytön, kidutuksen *taikka* julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun uhriksi joutuneille tai aseellisista selkauksista kärsineille alaikäisille annetaan *tarvittaessa* kuntoutusta *sekä* soveltuvia mielenterveyspalveluita || ja pätevää neuvontaa||.

24 artikla

Ilman huoltajaa olevat alaikäiset

1. Jäsenvaltioiden on || toteutettava toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ilman huoltajaa olevia alaikäisiä edustaa laillinen holhooja. ***Lapselle on nimettävä holhooja, joka neuvoa ja suojelee lasta ja joka varmistaa, että kaikissa päätöksissä otetaan huomioon lapsen etu. Holhoojalla on oltava tarvittava asiantuntemus lastenhoidon alalla, jotta varmistetaan, että lapsen etu on turvattu ja että lapsen oikeudelliset, sosiaaliset, terveyttä koskevat, psykologiset, aineelliset ja koulutukseen liittyvät tarpeet täytetään asianmukaisesti. Yhteisöjä, elimiä tai henkilöitä, joiden edut saattavat olla ristiriidassa lapsen edun kanssa, ei voida nimetä holhoojaksi.*** Asianomaisten viranomaisten on säännöllisesti tarkistettava tilanne.
2. Ilman huoltajaa olevat alaikäiset kansainvälistä suojelua hakevat henkilöt on siitä lähtien, kun heille on myönnetty pääsy jäsenvaltion alueelle, siihen asti, kun heidän on lähdettävä *sen jäsenvaltion alueelta, jossa hakemus tehtiin tai sitä käsitellään*, sijoitettava:
 - a) täysi-ikäisten sukulaisten luokse;
 - b) sijoitusperheeseen;
 - c) vastaanottokeskuksiin, joissa on alaikäisille soveltuvia järjestelyjä;
 - d) muihin alaikäisille soveltuviin majoituspaikkoihin.

Jäsenvaltiot voivat sijoittaa ilman huoltajaa olevat 16-vuotiaat tai sitä vanhemmat alaikäiset täysi-ikäisille turvapaikanhakijoille tarkoitettuihin vastaanottokeskuksiin.

Sisarukset on mahdollisuuksien mukaan pidettävä yhdessä ottaen huomioon kyseisen alaikäisen etu sekä erityisesti hänen ikänsä ja kehitystasteensa. Ilman huoltajaa olevien alaikäisten asuinpaikan muutokset on rajoitettava mahdollisimman vähiin.

Torstai 7. toukokuuta 2009

3. Jäsenvaltioiden on säädettävä kansallisessa lainsäädännössään menettelyistä, joilla jäljitetään ilman huoltajaa olevan alaikäisen perheenjäsenet. Jäsenvaltioiden on aloitettava ilman huoltajaa olevan alaikäisen perheenjäsenen jäljittäminen mahdollisimman pian kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tekemisen jälkeen ja suojattava samalla hänen etunsa. Jos alaikäisen tai hänen läheisten sukulaistensa elämä tai koskemattomuus saattaa olla uhattuna, varsinkin jos sukulaiset ovat jääneet lähtömaahan, on huolellisesti varmistettava, että kyseisiä henkilöitä koskevien tietojen keruu, käsittely ja välittäminen tapahtuu luottamuksellisesti, jottei heidän turvallisuuttaan vaaranneta.

4. Ilman huoltajaa olevien alaikäisten parissa työskentelevillä henkilöillä on oltava alaikäisten tarpeita vastaava koulutus ja heidän on jatkuvasti saatava jatkokoulutusta, ja heitä koskee työssään saamiensa tietojen osalta kansallisen lainsäädännön mukainen salassapitovelvollisuus.

25 artikla

Kidutuksen ja väkivallan uhrin

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että kidutuksen, raiskauksen tai muun vakavan väkivallanteon kohteeksi joutuneet henkilöt saavat edellä mainittujen tekojen aiheuttamien vammojen edellyttämää hoitoa ja että heillä on erityisesti pääsy kuntoutuspalveluihin, joihin pitäisi sisältyä mahdollisuus saada lääketieteellistä ja psykologista hoitoa.

2. Kidutuksen, **raiskauksen tai muun vakavan väkivallanteon** uhrien parissa työskentelevillä henkilöillä on oltava uhrien tarpeita vastaava koulutus ja heidän on jatkuvasti saatava jatkokoulutusta, ja heitä koskee työssään saamiensa tietojen osalta kansallisen lainsäädännön mukainen salassapitovelvollisuus.

V LUKU

MUUTOKSENHAKU

26 artikla

Muutoksenhaku

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän direktiivin mukaisten etujen myöntämistä, peruuttamista tai rajoittamista koskeviin päätöksiin tai 7 artiklan nojalla tehtyihin päätöksiin, jotka koskevat turvapaikanhakijaa henkilökohtaisesti, voidaan hakea muutosta kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Ainakin päätöksentekomenettelyn viimeisessä vaiheessa on *myönnettävä oikeus* hakea muutosta lainkäyttöelimessä tai saada asia uudelleen käsiteltäväksi lainkäyttöelimessä *tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen osalta*.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, **että maksutonta** oikeusapua ja/tai oikeudellinen edustaja **myönnetään tarvittaessa pyynnöstä direktiivin 2005/85/EY 15 artiklan 3–6 kohdan mukaisesti**.

Oikeusavun ja/tai oikeudellisen edustajan saatavuutta koskevista menettelyistä näissä tapauksissa on säädettävä kansallisessa lainsäädännössä.

VI LUKU

VASTAANOTTOJÄRJESTELYJEN TEHOSTAMINEN

27 artikla

Toimivaltaiset viranomaiset

Kunkin jäsenvaltion on nimettävä ja ilmoitettava komissiolle viranomaiset, jotka ovat vastuussa tähän direktiiviin perustuvien velvoitteiden täyttämisestä. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle nimettyjen viranomaisten vaihtumisesta.

Torstai 7. toukokuuta 2009

28 artikla

Ohjaus, seuranta ja valvonta

1. Jäsenvaltioiden on perustuslailliset rakenteensa asianmukaisesti huomioon ottaen otettava käyttöön tarvittavat järjestelyt, joilla varmistetaan vastaanotto-olosuhteiden tason asianmukainen ohjaaminen, seuranta ja valvonta.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava liitteessä I olevassa lomakkeessa vaaditut tiedot komissiolle vuosittain [...] alkaen.

29 artikla

Henkilöstö ja varat

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että viranomaisilla ja tämän direktiivin täytäntöönpanosta huolehtivien järjestöjen edustajilla on riittävä peruskoulutus sekä mies- että naispuolisten hakijoiden tarpeisiin vastaamiseksi.
2. Jäsenvaltioiden on myönnettävä riittävät varat tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi annettujen kansallisten säästöjen yhteydessä.

VII LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

30 artikla

Kertomukset

Komissio toimittaa viimeistään [...] Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia sen muuttamisesta.

Jäsenvaltioiden on viimeistään [...] toimitettava komissiolle kaikki tämän kertomuksen laatimista varten tarvittavat tiedot, myös 28 artiklan 2 kohdassa säädetty tilastotiedot.

Kertomuksen esittämisen jälkeen komissio antaa vähintään joka viides vuosi Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta.

31 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava [...] artiklan [Artiklat, joiden sisältöä on muutettu suhteessa aiempaan direktiiviin] ja liitteen I säännösten noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään [...]. Niiden on viipymättä toimitettava komissiolle kirjallisina nämä säännökset sekä kyseisiä säännöksiä ja tätä direktiiviä koskeva vastaavuustaulukko.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään. Niissä on myös mainittava, että voimassa oleviin lakeihin, asetuksiin ja hallinnollisiin määräyksiin sisältyviä viittauksia tällä direktiivillä kumottuihin direktiiveihin pidetään viittauksina tähän direktiiviin. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset ja maininnat tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvat kansallisen lainsäädäntönsä keskeiset säännökset kirjallisina komissiolle.

Torstai 7. toukokuuta 2009

32 artikla

Kumoaminen

Kumotaan direktiivi 2003/9/EY [tämän direktiivin 31 artiklan 1 kohdassa mainittua päivää seuraavasta päivästä], sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioita velvoittavia määräaikoja, joiden kuluessa niiden on saatettava liitteessä II olevassa B osassa mainitut direktiivit osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän direktiiviin liitteessä III olevan vastaavuustaulukon mukaisesti.

33 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

[...] artiklan [Artiklat, joita ei ole muutettu suhteessa aiempaan direktiiviin] ja liitteen I säännöksiä sovelletaan [31 artiklan 1 kohdassa mainittua päivää seuraavasta päivästä].

34 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille.

Tehty ||

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE 1

Raportointilomake tiedoille, jotka jäsenvaltioiden on toimitettava vuosittain direktiivin [...] 28 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

1. Ilmoittakaa jäsenvaltiossanne direktiivin [...] 3 artiklan 1 kohdassa säädettyjen vastaanotto-olosuhteiden piirissä olevien henkilöiden lukumäärä jaoteltuna sukupuolen ja iän mukaan. Ilmoittakaa kustakin henkilöstä, onko hän turvapaikanhakija vai direktiivin [...] 2 artiklan c alakohdassa määritelty perheenjäsen.

--

2. Toimittakaa direktiivin [...] 22 artiklan mukaisesti tilastotiedot sellaisten turvapaikanhakijoiden lukumäärästä, joilla on todettu erityistarpeita, jaoteltuina erityistarpeiden perusteella ryhmiin seuraavasti:

- ilman huoltajaa olevat alaikäiset;
- vammaiset;
- vanhukset;
- raskaana olevat naiset;
- yksinhuoltajat;

Torstai 7. toukokuuta 2009

- kidutuksen, raiskauksen tai muun vakavan psyykkisen, fyysisen tai seksuaalisen väkivallan kohteeksi joutuneet henkilöt;
- ihmiskaupan uhrit;
- mielenterveyshäiriöistä kärsivät henkilöt;
- muut (tarkentakaa).

3. Antakaa yksityiskohtaiset tiedot direktiivin [...] /EY] 6 artiklassa säädetystä asiakirjoista, erityisesti kyseisten asiakirjojen tyypistä, nimestä ja muodosta.

4. Viitaten direktiivin [...] /EY] 15 artiklaan ilmoittakaa niiden jäsenvaltiossanne olevien turvapaikanhakijoiden lukumäärä, joilla on pääsy työmarkkinoille, sekä parhaillaan työssä käyvien henkilöiden lukumäärä talouden aloittain jaoteltuna. Kuvailekaa yksityiskohtaisesti mahdolliset erityisehdot, joilla rajoitetaan turvapaikanhakijoiden pääsyä työmarkkinoille.

5. Viitaten direktiivin [...] /EY] 17 artiklan 5 kohtaan kuvailekaa yksityiskohtaisesti aineellisia vastaanotto-olosuhteita, muun muassa niiden rahallista arvoa, toteutustapaa (ts. mikä osa aineellisista vastaanotto-olosuhteista tarjotaan luontoisuorituksena, rahallisena etuutena tai maksukuponkien muodossa tai niiden yhdistelmänä) ja ilmoittakaa, kuinka paljon päivärahaa turvapaikanhakijoille maksetaan.

I

LIITE II

A OSA

Kumottu direktiivi

(viitataan 32 artiklassa)

Neuvoston direktiivi 2003/9/EY

(EUVL L 31, 6.2.2003, s. 18)

B OSA

Määräaika direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä

(viitataan 31 artiklassa)

Direktiivi	Määräaika saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä
2003/9/EY	6. helmikuuta 2005

Torstai 7. toukokuuta 2009

LIITE III

Vastaavuustaulukko

Direktiivi 2003/9/EY	Tämä direktiivi
1 artikla	1 artikla
2 artikla, johtolause	2 artikla, johtolause
2 artiklan <i>a</i> alakohta	—
2 artiklan <i>b</i> alakohta	2 artiklan <i>a</i> alakohta
2 artiklan <i>c</i> alakohta	2 artiklan <i>b</i> alakohta
2 artiklan <i>d</i> alakohdan johtolause sekä <i>i</i> ja <i>ii</i> alakohta	2 artiklan <i>c</i> alakohdan johtolause sekä <i>i</i> ja <i>ii</i> alakohta
—	2 artiklan <i>c</i> alakohdan <i>iii</i> , <i>iv</i> , <i>v</i> ja <i>vi</i> alakohta
2 artiklan <i>e</i> ja <i>f</i> alakohta	—
2 artiklan <i>g</i> alakohta	2 artiklan <i>d</i> alakohta
—	2 artiklan <i>e</i> alakohta
2 artiklan <i>h</i> alakohta	2 artiklan <i>f</i> alakohta
2 artiklan <i>i</i> alakohta	2 artiklan <i>g</i> alakohta
2 artiklan <i>j</i> alakohta	2 artiklan <i>h</i> alakohta
2 artiklan <i>k</i> alakohta	2 artiklan <i>i</i> alakohta
2 artiklan <i>l</i> alakohta	2 artiklan <i>j</i> alakohta
3 artikla	3 artikla
4 artikla	4 artikla
5 artikla	5 artikla
6 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	6 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta
6 artiklan 1 kohdan toinen alakohta	6 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta
6 artiklan 2–5 kohta	6 artiklan 2–5 kohta
7 artiklan 1 ja 2 kohta	7 artiklan 1 ja 2 kohta
7 artiklan 3 kohta	—
7 artiklan 4 § kohta	7 artiklan 3 § kohta
—	7 artiklan 4 kohta
7 artiklan 5 ja 6 kohta	7 artiklan 5 ja 6 kohta
—	8 artikla
—	9 artikla
—	10 artikla
—	11 artikla
8 artikla	12 artikla
9 artikla	13 artikla

Torstai 7. toukokuuta 2009

Direktiivi 2003/9/EY	Tämä direktiivi
10 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta	14 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta
10 artiklan 1 kohdan toinen alakohta	—
10 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta	14 artiklan 1 kohdan toinen alakohta
10 artiklan 2 kohta	14 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta
—	14 artiklan 2 kohdan toinen alakohta
10 artiklan 3 kohta	14 artiklan 3 kohta
11 artiklan 1 kohta	—
—	15 artiklan 1 kohta
11 artiklan 2 ja 3 kohta	15 artiklan 2 ja 3 kohta
11 artiklan 4 kohta	—
12 artikla	16 artikla
13 artikla	17 artikla
14 artiklan 1 kohta	18 artiklan 1 kohta
14 artiklan 2 kohdan johtolause ja ensimmäinen alakohta	18 artiklan 2 kohdan johtolause ja ensimmäinen alakohta
—	18 artiklan 2 kohdan toinen alakohta
14 artiklan 2 kohdan toinen alakohta	18 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta
14 artiklan 3–7 kohta	18 artiklan 3–7 kohta
14 artiklan 8 kohdan johtolause	18 artiklan 8 kohdan johtolause
14 artiklan 8 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäinen luetelmakohta	18 artiklan 8 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohta
14 artiklan 8 kohdan ensimmäisen alakohdan toinen luetelmakohta	—
14 artiklan 8 kohdan ensimmäisen alakohdan kolmas ja neljäs luetelmakohta	18 artiklan 8 kohdan ensimmäisen alakohdan b ja c alakohta
14 artiklan 8 kohdan toinen alakohta	18 artiklan 8 kohdan toinen alakohta
15 artikla	19 artikla
—	20 artikla
16 artiklan 1 kohdan johtolause	21 artiklan 1 kohdan johtolause
16 artiklan 1 kohdan a alakohta	—
16 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäinen, toinen ja kolmas luetelmakohta	20 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohta
16 artiklan 1 kohdan b alakohta	—
—	21 artiklan 2 kohta
16 artiklan 2 kohta	—
16 artiklan 3–5 kohta	21 artiklan 3–5 kohta
17 artiklan 1 kohta	22 artiklan 1 kohdan ensimmäinen alakohta
—	22 artiklan 1 kohdan toinen alakohta
17 artiklan 2 kohta	—
—	22 artiklan 2 kohta

Torstai 7. toukokuuta 2009

Direktiivi 2003/9/EY	Tämä direktiivi
18 artiklan 1 kohta	23 artiklan 1 kohta
—	23 artiklan 2 ja 3 kohta
18 artiklan 2 kohta	23 artiklan 4 kohta
19 artikla	24 artikla
20 artikla	25 artiklan 1 kohta
—	25 artiklan 2 kohta
21 artiklan 1 kohta	26 artiklan 1 kohta
—	26 artiklan 2 kohdan ensimmäinen alakohta
21 artiklan 2 kohta	26 artiklan 2 kohdan toinen alakohta
22 artikla	—
—	27 artikla
23 artikla	28 artiklan 1 kohta
—	28 artiklan 2 kohta
24 artikla	29 artikla
25 artikla	30 artikla
26 artikla	31 artikla
—	32 artikla
27 artikla	33 artiklan ensimmäinen kohta
—	33 artiklan toinen kohta
28 artikla	34 artikla
—	Liite I
—	Liite II
—	Liite III